

Passie voor Groen

Met passie leiden docenten in vmbo Groen jongeren op voor de toekomst, die groener, gezonder en duurzamer zal zijn. De vraag naar goed geschoolde medewerkers in de groene sector is groter dan het mbo kan leveren. De doorstroom van leerlingen uit vmbo Groen naar mbo Groen (circa een derde) is laag, dus daar lijkt doorstroomwinst te boeken.

Niek van den Berg, Berthe Nova en Susan Potiek

Eerder onderzoek¹ bracht het vraagstuk in kaart en legde de vinger op de zere plek. Onder meer bleek dat de keuze voor vmbo Groen voor veel leerlingen en ouders een keuze is voor een type school en benadering, maar niet (per se) een keuze voor de groene sector. Doordat mbo Groen te weinig in beeld is bij vmbo Groen (leerlingen, ouders, docenten, LOB-ers) komt de doorstroomkeuze voor Groen minder in gedachten dan zou kunnen.

Ook uit recent vervolgonderzoek blijkt dat een juiste inkleuring van de kennismaking met het mbo Groen het verschil maakt! Drie scholen onderzoeken de eigen aanpak en doen verslag.

Onderzoek met en door scholen

Eerder onderzoek leert dat het verbeteren van samenwerking tussen vmbo, mbo en bedrijven in de groene sector met het oog op het beroepsbeeld van leerlingen positief werkt op doorstroom en motivatie van leerlingen. Recent vervolgonderzoek

door een consortium² van scholen en onderzoeks- en adviesinstellingen levert nieuwe informatie én actie op. Dit vervolgonderzoek omvat ten eerste kwantitatieve analyses van doorstroomgegevens uit landelijk beschikbare databestanden (de zogeheten BRON-data) en analyses van vragenlijsten van 34 vmbo-scholen van de Vereniging Buitengewoon Groen (VBG).³ Het onderzoek bestaat ten tweede uit een meervoudige case-studie met en door drie groene scholen: Prinsentuin College Breda, Clusius College Alkmaar en Groenhorst Ede. Daar leiden groepsgesprekken met ouders, leerlingen, docenten en bedrijven tot beter onderbouwde en beter gedragen activiteiten die bijdragen aan doorstroom in de groene beroepskolom. De combinatie van uitkomsten van eerder onderzoek én eigen context gebonden onderzoek versterkt het eigenaarschap van het vraagstuk en de oplossingen ervan. De specifieke vragen en context van de scholen zijn leidend en heeft geleid tot een diversiteit aan interventies.

Resultaten

Prinsentuin College stelt dat de leerlingenpopulatie van vmbo-groen divers is: waar een deel van ouders en leerlingen niet specifiek voor groen, maar voor de kleinschalige, veilige sfeer van de school kiest, zoeken andere leerlingen juist meer verdieping in hun groene vervolgopleiding. Voor beide groepen geldt dat de beroepspraktijk leerlingen aanspreekt.

Prinsentuin College mbo kiest ervoor de koninklijke route vmbo Groen naar mbo Groen te herstellen en de samenwerking met overige toeleverende vmbo-scholen te verankeren. Vmbo-

Positief kiezen voor Groen beroepsonderwijs

leerlingen doen ervaring op met zowel beroep als opleiding door lessen te volgen op de mbo-locatie, die mede door mbo-studenten worden verzorgd.

Het Clusius College ziet de interesse van vmbo-leerlingen in Verwerking Agrarische Producten (VAP) niet terug in de doorstroom naar een mbo-opleiding Voeding. Met als belangrijke reden dat leerlingen én docenten geen eigentijds en realistisch beeld hebben van de (brede) Foodbranche en het gunstige arbeidsmarktperspectief. Samenwerken met bedrijven is nodig om dat beeld beter over te dragen. Leerlingen vertellen ook dat er onvoldoende aandacht is voor 'leren in de echte wereld'. Er is besloten tot een drietal interventies: 1. Innovatieve workshops voor vmbo-leerlingen op het mbo; 2. Concrete opdrachten met een focus op groene sectoren in het LOB-programma; 3. Structureel inzetten van gastlessen/excursies op het vmbo, door bedrijven en docenten.

Samenwerking

In Ede werkt Groenhorst vmbo steeds intensiever samen met bedrijven uit de regio. Het Groene Leefpark en Food Innovation lab zijn blikvangers. Zo verbindt de school leerlingen (vmbo én mbo), ouders, bedrijven, buurtbewoners en maatschappelijke instellingen. Praktisch Groen onderwijs wordt in een contextrijke leeromgeving aangeboden. In het Groen Leefpark zijn praktijklessen georganiseerd én opgeschaald, mede gestuurd vanuit de herziening van het vmbo. Leerlingen leren graag praktisch en ervaren de grootschalige productie als levensecht.

Om beter aan te sluiten bij het mbo is bewust gekozen voor

Mark Dees, directeur Groenhorst vmbo, Ede, met zijn leerlingen. Hij zegt: 'Na de mbo Groen voorlichting met ondernemers, kiezen leerlingen vaker en gesteund door de ouders positief voor het beroepsonderwijs!'

de naamgeving 'Food' in plaats van 'VAP'. Ook schooltermen en afkortingen zijn herzien om leerlingen en ouders beter te informeren over de inhoud van de opleiding. Voorlichting en werving voor mbo Groen organiseert de school nu samen met bedrijven. Moderne ondernemers vertellen over hun bedrijf en de kansen die ze zien. Ouders en leerlingen krijgen een eigentijds beeld van de groene sector, mét carrièrekansen. Deze LOB-aanpak brengt leerlingen meer weloverwogen tot hun beroepskeuze en kiezen dan vaker gesteund door de ouders positief voor het beroepsonderwijs.

De auteurs zijn respectievelijk verbonden aan Strix Aluco - onderzoek & innovatie, KPC Groep en CPS

Noten

1. Bijvoorbeeld Niek van den Berg (2014). Onbekend maakt onbemind in *Profiel*, 23(4), 20-22.
2. CED Groep, Clusius College, CPS, Groenhorst Ede, KPC Groep, Kohnstamm Instituut, Prinsentuin College, Strix Aluco - onderzoek & innovatie en Vereniging Buitengewoon Groen.
3. Bijvoorbeeld van de VBG-leerlingen kiest gemiddeld 29% (van drie leerwegen) voor een opleiding binnen mbo Groen. Er zijn echter grote verschillen tussen scholen en regio's.

Enkele good practices op een rij

- > Leid vmbo-ers in toenemende mate praktisch en buitenschools op mét keuzemogelijkheden;
- > Contextrijk praktisch vmbo vormgeven met het mbo, op de mbo-locatie mét mbo-studenten: maakt leren echter, grootschaliger, biedt een realistisch beroepsbeeld en verlaagt de 'drempel' naar het mbo.
- > Voorlichting voor mbo Groen met ondernemers aan leerlingen en ouders, geeft een modern beeld van het beroep mét toekomstperspectief. Koppel het curriculum aan die groene beroepspraktijk zonder schooltermen en afkortingen;
- > VAP versus Food: sluit met naamgeving aan bij de doelgroep en vervolgopleiding;
- > Bewuste vmbo LOB-activiteiten leiden tot beter keuzes. Na realistische praktijkervaringen gesprekken aangaan met leerlingen leert meningen scheiden van feiten, stelt beroepsbeelden over bedrijven/sectoren bij, geeft zicht op eigen kunnen en passie.

Het volledige rapport is op te vragen via strixaluco.onderzoek.innovatie@gmail.com.